

Gimnazialnite godini na Herceg shtjaha da preminat v sljapa ljubov kym Lina Koen. Vizhdashe ja tvyrde rjadko, vinagi zaobikolena ot svita leli v cherno. Treperaha nad neja kato vinovnici, koito iskat da izkupjat cjalata propusnata nezhnost. Tymnokosata Lina prilichashe spored Herceg na malka neshtastna princesa i tochno tozi taka tyzhen nevidim beleg na bledoto j lice go privlichashe poveche ot vsichko. Tja mu se usmivashe, kogato se razminavaha, kato che li se budeshe sled prodylzhitelna bolest. Mozhe bi veche ne si spomnjashe za bjagstvoto im v Dubrovnik, no Herceg vse pak be edno ot licata ot dylgogodishното more, ot koeto za mig beshe izpluvala tja, zatova v usmivkata j imashe neshto ot obshtata tajna i poznanstvo, syshtevremenno i neshto, koeto jasno mu govoreshe, che veche ne prinadlezhat na syshtija bljan.

Precejavashe hubostta na drugite momicheta spored tova dokolko prilichat na neja. Kato prosledjovashe Lina Koen i vechnite j leli, otkri kyde zhivee: tova beshe edna bogatashka kyshta, stroena neposredstveno predi vojnata, s mramoren vhod i prozorci, koito gledaha kym malyk park. Prez spusnatite zavesi na pyrvija etazh v zimmnite dni se procezhdashe topla rozova svetlina, kojato zagatvashe za razkosh i udobstvo. S absoljutna sigurnost znaeshe, che Lina zhivee tochno zad tezi perdeta! Smeshno, тази kyshta i tezi prozorci shtjaha da ostanat zavynagi za Niko Herceg obrazec za iziskanost, kojato nikoga njamashe da dostigne i, vypreki che shteshe da pronikne i v naj-zatvorenite apartamenti i vili, da pluva v tjurkoazenosini basejni, da byde kanen ot naj-preuspelite i bogati hora na svoeto vreme, momcheshkata mu mechta nikoga njamashe da byde nadminata.

Za Herceg Lina Koen beshe prijatelka ot neshtastnite godini, kojato predi nego e imala kysmet da se izmykne ot kalta.

Toj vse oshte beshe v nevolja i, razbira se, ochakvashe ot svojata malka dobra feja da mu podade ryka, da kazhe, mozhe bi, njakojja дума na zakrilnicite si, za da izbavjat i nego. Vjarvashe, che njama da go zabravi.

Veche beshe petnajsetgodishen i se sramuvashe, che, izglezhda, edinstveno toj ne e bil s zheni. Vednyzh mu se otdade sluchaj, no toj ne se vyzpolzva. Pazeshe se za Lina Koen.

Opitnijat Lonchar, povtarach, po-goljam s tri godini ot ostanalite v klasa, gi zavede po zapletenite sokaci na Kujumdzhilyka do njakakyv bordej, ot chiito steni, izmazani s kal, tuk-tam se provizhdashe rogozka. Vljazoha v тази kyshta izotzad, prez dvora, v kojto hamalite ostavjaha prez noshtta dvukolkite si, a seljanite - praznite si koshove. Beshe noemvri, edin ot onezi myglivi dni, kogato ti se struva, che oblacite sa pusnali zavinagi koreni v mazite i che veche nikoga njama da se kachat na nebeto. Herceg si spomnja, che na peti pregaziha goljama lokva s cherna mazna voda, smesena s nafta, i se sprjaha pred razklatena dyrvena stylba, po kojato gniesha parcaleni chergi. Lonchar gi puskashe edin po edin gore na etazha, otkydeto dostigashe drezgav zhenski kikut. Sumrakyat obgryshthashe тази mryсно-vlazhna scena na "obezchestjavaneto". Naj-posle dojde redyt na Herceg i Sead da se kachat do vratite na erotichniya raj; bjaha uplasheni i neprekysnato se izvryshthaha kym dvora, kydeto chakaha drugarite im po neshtastie. Preminaha po dylg koridor do njakakva poluotkrehnata vrata, prez kojato se vizhdashe staja, osvetena sys slaba krushka ot dvajset i pet sveshti. V pyrvija mig Herceg ne razlichy nishto, osven ochukan legen i kupchina sivi parcali vyrhu zhelezen krevat, a malko po-kysno shvana, che v tezi chergi lezhi neshto kosmato i bjalo. Edna gola zhenska ryka si probi pyt prez starite zimni palta i okysani odeala, omotani s mryсно-zhyltenikavi charshafi: "Ela... ne hapem!" - podkani gi zhenski glas i Sead

pryv se priblizhi kym tova dvuglavo chudovishte (Niko razbra, che v krevata ima dve zheni!), a onazi ryka umelo razkopcha kolana na pantalonite mu i te se svljakoha vyrhu obuvkite mu kato znae. Onemjal ot strah, nesposoben da napravi dori edna krachka, Herceg uzhasen gledashe kak ot mrysnoto parcalivo kylbo se nadiga razchorlena zhenska glava i se priblizhava sys ston kym stomaha na momcheto; chu kak neshto shljapa, sjakash chudovishteto se oblizva i skyrcya sys zybi. V stajata beshe neuteshimo pusto - eto, naj-setne taka otkri mjastoto, kydeto se izvyvrshva naj-vazhnijjat ot vsichki tajni myzhki rituali. Sead se osmeli da premine prez izpita po myzhestvenost, a toj? Gyrdite mu se izpylniha s uporstvo: "Ako po tozi nachin se spechelva zhena i se stava myzh - misleshe si toj, - to az zavinagi sym protiv!" Dokato stoeshhe taka, izpitvashe syvsem syshtoto, kakto na Cirkus-plac, kogato plati da vidi zhena s tri kraka, njakakva polugola neshtastnica, omotana s parcheta agneshka kozha. Obyrna se i izticha nadolu po stylbite s chelo, oroseno ot studena pot.

- Kakvo stana? - popita go Lonchar, iznenadan ot taka byrzoto mu vryshtane.

- Nishto...

- Kak nishto, pedal takyv? - kresna malkijjat posrednik mezhdu devstvenostta i bludstvoto. - Zer badeva sym te vodil chak dotuk?

- Pusni me! - izkreshtja i go blyсна v onazi lokva.

Na drugata sutrin vleze sutrin vleze sys strah v klasnata staja i, bez da pogledne nikogo v ochite, sedna na china si do prozoreca. Klubyt na malkite samci okolo "Caricata na pechkite" se hvaleshe sys snoshtnija si podvig. Kakvo obshto imashe toj s tezi momcheta, koito shumno proslavjaha posveshtavaneto si? Posiveli ot oblachnoto utro, s lica, celite v pypki i prishki, sys splysteni kosi, krivi kraka i neshto kovarno v pogleda, stojaha i

se kiskaha; opisvaha vsichko, koeto bjaha im pravili onezi dve neshtastnichki v krevata. Dori i onezi, koito tajaha njakakvi simpatii kym nego (naprimer Sead), ne smeeha da pokazhat dali sa na negova strana: zachitajki zakona na tylpata, bjaha namyknali na licata si izrazhenie: "Opravvaj se, kaktto mozhesh, no ne ni se iska da sme sega v tvojata kozha!" Oshte ne govoreha za negovija za negovija sluchaj, no toj znaeshe: Lonchar, tozi rafiniran mychitel na slabite i samotnite, prednamereno otlagashe udovolstviето, za da go izmychi kolkoto se mozhe poveche.

V sedem i polovina sutrinta ulicata pod prozorcite na Gymnasium-a gymzheshe kato mravunjak. Sred tymnosivite uchenicheski palta ot vreme na vreme bljasvaha belite bluzi na prodavachite na kravajcheta i fystyci, presichashe byrzo njakoe jarko palto na devojka, kichur svetla kosa v navysenoto esenno utro ili chervena baretka v poroja ot cherno-sini uchenicheski furazhki s cifri... Na vhoda тази sutrin dezhureshе nepreklonnijat latinec i nikogo ne puskashe v Gymnasium-a bez uniformenata uchenicheska shapka s shirit. Obyrnat s gryb kym sgradata, toj, estestveno, ne mozheshe da vidi kak ot vsichki prozorci pljushti dyzhd ot furazhki; onezi, koito veche bjaha vlezli vytre, hvyrlyaha svoite shapki na drugarite si navyn.

Naj-posle, naprezhenieto, podgrjavano ot Lonchar, dostigna vryhnata si tochka: vsichki glavi se obyrnaha kym nego - mychenieto trjabvashe da zapochne!

Stana ot china si, spokojno pribra tetradkite si v chantata i otvori prozoreca. Prekrachi pervaza i se ozova taka na visochinata na tretija etazh - v studenija utrinen vyzduh, potочно, vyrhu korniza, po kojto lezhaha izroneni parcheta opadala ot strjahata mazilka, gylybova tor i prysnati pera. Stoja izvestno vreme vyrhu hlyzgavata lamarina, kojato pukashe pod hodilata mu, oblegnat s gryb o stenata mezhdu dva prozoreca,

edinijat ot koito beshe zazidan - samo vdlybnatina v zhylytenikavata grapava stena! Otnachalo nikoj ne go zabeljaza. Dylboko, pod vyrhovete na obuvkite mu, monotonno romoneshe sivkavata uchenicheska reka, ostavjashta pri razdvizhvaneto si petna ot mokyr asphalt. Pырvo se chuha otdelni vikove - bjaha go zabeljazali - a togava kym nego poletjaha njakolko samotni krjasyka, dokato cjalata ulica ne beshe zaljata ot uzhas. Uchitelite sprjaha uchenicite. Njakoj kreshteshe kato obezumjal da zapazjat tishina, zashtoto momcheto na tretija etazh shtjalo da se uplashi i da padne! Vikaha mu: "Ne gledaj nadolu! Ne gledaj nadolu!" Dvizhenieto sprja. Vsichki stojaha kato vkameneni. Mjastoto, na koeto se ochakvashe da padne, se razchisti. Herceg predpazljivo zapristypja po korniza. Useti kak dylbochinata nepreodolimo go privlichia, izvednyzh strashno mu se priiska da byde dolu - samo skromna chastica ot nezastrashenata siva masa! Sybra sili i se otlepi ot stenata. Segа djasnoto mu ramo se opirashe o mazilkata, a ljavoto - o nishto: samo pustija studen vyzduh. Kornizyt ne beshe tolkova tesen, che njakoe slabo momche da ne mozhe da hodi po nego, i toj tryгна. Beshe go strah. Shepneshе: "Lina, pazi me!". Zapyti se kym sinkavata planina, kojato se vizhdashe v perspektiva zad sgradata. Ne smeeshe da pogledne nadolu kym ulicata. Staraeshe se samo da sledi stypkite si po razdrobenata mazilka - nishto drugo. Chuvashе kak sled nego se otvarjat edin sled drug prozorcite na Gymnasium-a, vslushvashe se v gluhoto syskane na ulicata pod sebe si. Stignal taka do kraja na korniza, prodylzhi da se dvizhi po juzhnata strana na sgradata, sled tova premina na zadnata stena i kato mina severnata strana, otnovo izskochi na fasadata, otkydeto beshe tryгнаl, stigma do prozoreca na klasnata si staja, ot kojto se drypnaha negovite syuchenici, za da ne mu poprechат, prekrachi go i vleze vytre, zatvori krilata i spokojno si sedna, sjakash nishto ne beshe se sluchilo.

Ulicata zashumja s oblekchenie.

Razpitivaha go direktoryt, klasnijat mu i sekretarjat na
Gymnasium-a.

- Niko Herceg?

- Az.

- Zashto hodi po korniza?

Mylcheshe.

- Gluh li e?

- Izglezhda...

- Pitam te, zashto hodi po korniza?

- Chuvash li? Direktoryt te pita zashto hodi po korniza!

Mylcheshe kato grob i v тази njama bariera beshe
edinstvenata mu zashtita.

- Zashto hodi po korniza?

- Ne znam...

- Ne znaesh?

- Ne znam.

- Kakyv ti e Niko Herceg?

- Az sym Niko Herceg!

- Budala! Znam, che tova si ti! Pitah te kakyv ti beshe
drugarjat Nikola Herceg?

- Bashta... - otgovori vmesto nego klasnijat mu.

- Bashta?! I ne te e sram! Petnish pametta na bashta si!

Prodylzhavashe da mylchi, preglyshajki sljunkata si.

- E? - prodylzhil direktoryt. - Kakvo da pravim sega s
tebe? A?

Svi ramene.

Direktoryt drynkashe s kljuhovete:

- Kakvo da pravim s tebe?

- Nakazhete me... - predlozhi tiho.

- Da te nakazhem? Da te nakazhem... - povtarjashe direktoryt. - A kakvo drugo, osven da te nakazhem! I to za nazidanie. Zaminavaj!

Pyrvija chas imaha geografija.

Vtorija i tretija - pismeni uprazhnenija po frenski.

Prez goljamoto mezhduchasie go nakazaha sys strogo mymrene ot direktora i s NULA PO POVEDENIE.

Chuvstvoto, che se razlichava ot syuchenicite si, ot vrystnicite si na ulicata, ot uchitelite i, izobshto, struvashe mu se, ot vsichki ostanali v grada, go gneteshe kato prokljatie. Nikak ne mozheshe da vleze v krak. Ne go zakachaha poveche, zashtoto zapochnaha da go uvazhavat: obikolkata na Gymnasium-a po korniza na tretija etazh mu syzdade slava na otchajan i gotov na vsichko chovek, a nulata po povedenie poddyrzhashe tozi visok avtoritet. Vse pak, chuvstvashe se okleveten i chesto loveshe izpitatelnite pogledi na ostanalite v klasa. V tjah njamashe nito syzhalenie, nito zaplaha, nito sychuvstvie - nishto! Samo go gledaha kato rjadka ptica.

Napraven ot material po-drug ot tozi na blizhnite mu, toj trjabvashe da plashta cenata na razlichieto, koeto edva po-kysno shteshe da stane privilegija. Uchitelite bjaha na stranata na mnozinstvoto momcheta, nagazhdajki se kym tylpata. Podhranvaha izobilno chuvstvoto mu na izoliranost. Chesto go hvashtaha v greshki, koito praveshe ot razsejanost:

- Hej, Herceg! Otkyde si padnal? Ot Lunata li? Sybudi se naj-posle!Povtori kakvo kazahme toku-shto! Ne, ne mu pomagajte! Neka da kazhe kakvo govoreh sega! Hajde! Ne znaesh li? Na ushite si li sedish? Ne te interesuva, che si dera gyrloto zaradi takiva malki vyshlivci kato tebe! Slez ot oblacite ili az lichno shte te svalja i shte vidish kakvo shte stane togava!

Bojnata tomahavka beshe izkopana i shteshe mnogo voda da izteche, dokato pak ja zakopaeshe. Malkoto mu syrce

tupashe v edinoborstvo s chetirijsetgodishnite, koito zdravo dyrzhaha juzdite na zhivota v rycete si. Miseshe si: "...Sega gubja, gubja, gubja, gubja, gubja; skoro shte byda na samoto dyno; eto, hodilata mi veche go dokosvat - po-dylboko veche ne mozhe da se padne! Tova e krajat na stradaniyata mi, svyrshi se s mene! Sbogom!"

Oshte ne znaeshe, che onezi, koito se gmurvat kym dynoto, izpluvat obiknoveno dva pyti po-byrzo ot ostanalite! Nima i za nego ne govoreha zavistливо, che "otnositelno byrzo izpluva na povyrhnostta"?

"Ne mi ostava nishto drugo - miseshe si toj, - osven da se svija na kylbo i da izdyrzha na vsichki udari; te njama vechno da me dyrzhat pod oko. No vse pak sa vyzglupavi i prosti: Shte se napijat, shte spjat sled objada, shte dojdut vakancii, oficialni praznici, nedeli - shte se vyzpolzvam ot vseki mig tjahno nevnimanie, za da me zabravjat. Shte se skrija ot pogledite im... Tjahnata inkvizicija ne mozhe da prodylzhi vechno, tyj kato te byrzo se zasishtat sys schupeni igrachki i zhivotni, koito sa izmycheni ot tjah; vnimanieto im otvlicha njakoja nova zhertva... Shte porasna i shte im go vyrna typkano! Shte byda tyrpeliv i shte chakam, a sled tova shte mi izplatjat vsichkite si dylgove! Da, kylna se!"